Fakta fra Forskningsrådet

Forskningsrådet

Havbruksforskning

Havbruksforskning i Norge

Ifølge tall fra NIFU bruker Norge nå mer enn 1,3 milliarder kroner årlig til havbruksrelevant forskning. Dette er nesten 400 millioner mer enn i 2007, men økningen skyldes først og fremst at tallene for næringslivet er mer representative enn tidligere.

Reelt sett har det vært en nedgang i næringslivets forskningsinnsats. Innsatsen ved forskningsinstitutter og universiteter og høgskoler har imidlertid økt, så totalt sett har det vært en økning i havbruksforskningen fra 2007 til 2009 på 3,7 prosent. Til sammenligning har den samlede nasjonale forskningsinnsatsen økt med 2,3 prosent i denne perioden.

De viktigste finansieringskildene for havbruksforskning er næringslivet (43 %), det offentlige gjennom basisfinansiering av forskningsmiljøene o.l. (24 %), og Forskningsrådet (24 %). Det kommer også midler fra FHF, EU, SkatteFUNN og andre fond.

Mest laksefisk

I overkant av 900 millioner kroner, ca. to tredeler, ble brukt til forskning på laksefisk, mens innsatsen på marine arter var omtrent 400 millioner. Nesten halvparten av innsatsen var innenfor forskningstemaene Fôr, fôrressurser og ernæring og Helse og sykdom. Disse temaene utgjorde en enda større andel av forskningen på laksefisk, mens innsatsen innenfor marine arter var fordelt på flere temaer og hadde hovedvekt på larver og yngel.

Det er verdt å merke seg at det har vært en betydelig vekst i innsatsen på miljøeffektstudier som nå er på linje med innsatsen på temaer som Larver, yngel, smolt og Matfisk.

Instituttsektoren størst

Nesten halvparten av havbruksforskningen foregår i instituttsektoren, 40 prosent i næringslivet og 13 prosent ved universiteter og høgskoler. Halvparten av forskningen foregår på Vestlandet, mens Nord-Norge og Østlandet står for 19 prosent hver og Trøndelag har 12 prosent.

Havbruksforskning i Norge 2009, totalt og etter finansieringskilde

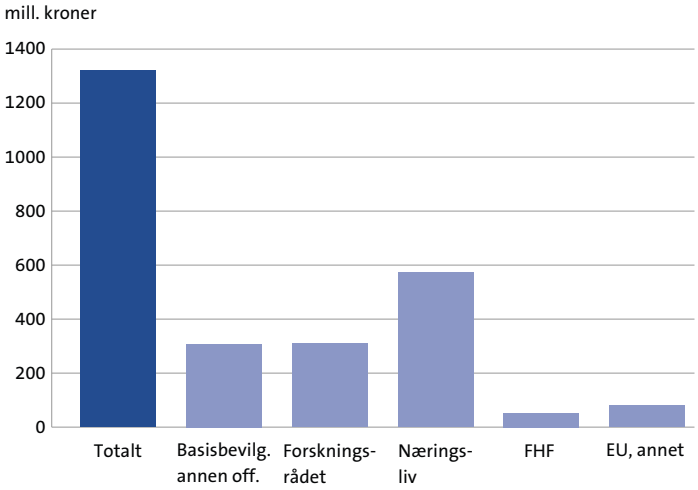

Havbruksforskning 2009 fordelt på programområder

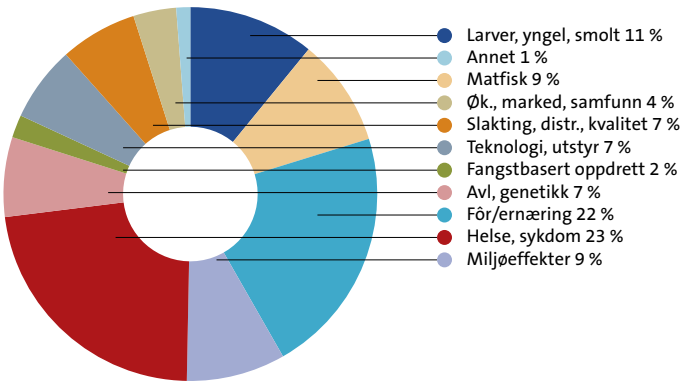

Havbruksforskning 2009 fordelt på forskningsutførende sektor

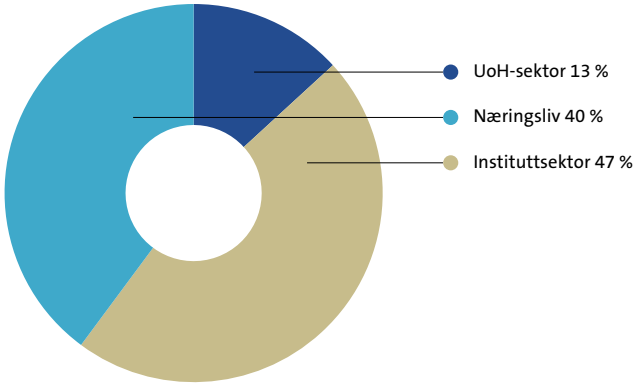

Forskningsrådets finansieringsordninger for næringsrettet forskning

Kompetanseprosjekt for næringslivet
Norske forskningsinstitusjoner kan søke om kompetanseprosjekt for næringslivet i forpliktende samarbeid med en eller flere aktører i norsk næringsliv. Prosjektene skal bidra til næringsrettet forskerutdanning og langsiktig kompetansebygging i norske forskningsmiljøer på faglige temaer som er viktige for å utvikle norsk næringsliv.

Innovasjonsprosjekt i næringslivet
Bedrifter, bedriftssammenslutninger og næringslivsorganisasjoner kan søke om innovasjonsprosjekt i næringslivet. Prosjektene skal utløse FoU-aktivitet i næringslivet og bidra til innovasjon og bærekraftig verdiskaping.

Utlysninger og frister finnes på www.forskningsradet.no under fanen Søk om midler, og på de enkelte programnettsidene.

Marine forskningsprogrammer

HAVBRUK – en næring i vekst
Havbruksprogrammet er rettet mot alle ledd i havbruksnæringen, inkludert leverandørnæringer og ulike kundegrupper, forskningsmiljøer og myndigheter som har ansvar for forvaltning av ressursene og for å legge til rette for næringsutvikling. Programmet omfatter oppdrett av laksefisk og andre arter, deler av fangstbasert havbruk og havbeite, fram til produkter som er lite bearbeidet. Målet er å framskaffe kunnskap for å oppnå økonomisk, miljømessig og sosialt bærekraftig vekst i norsk havbruk.
Mer informasjon: www.forskningsradet.no/havbruk

Matprogrammet
Matprogrammet har ansvar for den marine verdikjeden, med unntak av fangst- og oppdrettsfasen, dvs. for sjømat fra råvare til marked. Målet er å stimulere til forskningsbasert innovasjon som kan gi forbrukerne bedre produkter og løse utfordringer i matnæringen og samfunnet. Tematiske innsatsområder: Globalisering, konkurranse og marked, klima og bærekraftig produksjon, mat, helse og velvære, og trygg verdikjede.
Mer informasjon: www.forskningsradet.no/matprogrammet

Havet og kysten
Havet og kysten er først og fremst forvaltningsrettet, men er også relevant for fiskerinæringen. For å oppnå fangst av kommersielle fiskebestander som er både bærekraftig og effektiv, er det viktig å utvikle ny fangst- og fiskeriteknologi. Programmet er også opptatt av verdiskapende kystsamfunn, der turisme er en viktig næring.
Mer informasjon: www.forskningsradet.no/havkyst

MAROFF – Marin virksomhet og offshore operasjoner
Maroff skal bidra til miljøvennlig skipsfart og driver forskning for å beherske krevende maritime operasjoner innenfor offshore, havbruk, fiskeri og oljevern, herunder operasjoner i nordområdene. Logistikk og transport, eks. sjøtransport av ferskfisk, inngår også.
Mer informasjon: www.forskningsradet.no/maroff

Natur og næring
Natur og næring skal bidra til å utvikle areal- og naturbaserte næringer, som fiskeri, havbruk og reiseliv, ved å framskaffe kunnskap som styrker innovasjon, lønnsomhet og markedsinnretning, inkl. kunnskap til støtte for bærekraftig næringspolitikk og forvaltning.
Mer informasjon: www.forskningsradet.no/naturognaering

FUGE – Funksjonell genomforskning
Marin funksjonell genomforskning skal gi kunnskap om de genetiske faktorene som styrer veksthastighet, fôrutnyttelse, smak, reproduksjon, bestandstilpasning og motstandsdyktighet mot sykdommer hos fiskeslag som er strategisk viktige for Norge. FUGE går mot avslutning, men aktiviteten, som også omfatter bioprospektering, vil videreføres i ny programsatsing.
Mer informasjon: www.forskningsradet.no/fuge

Generelle støtteordninger for næringslivet

BIA – Brukerstyrt innovasjonsarena
BIA er en åpen konkurransearena der prosjekter fra ulike områder konkurrerer om støtte på grunnlag av forskningskvalitet, innovasjonsgrad og verdiskapingspotensial. BIA delfinansierer prosjekter som ikke dekkes av de tematiske forskningsprogrammene.
Mer informasjon: www.forskningsradet.no/bia

VRI – Virkemidler for regional FoU og innovasjon
VRI skal fremme innovasjon, kunnskapsutvikling og verdiskaping gjennom regional samhandling og forsterket FoU-innsats i og for regionene. Havbruk og marin sektor prioriteres i flere regioner. VRI kan bistå med å finne riktig forskningskompetanse og å legge til rette for erfaringsutveksling mellom ulike institusjoner og bedrifter.
Mer informasjon: www.forskningsradet.no/vri

SkatteFUNN
SkatteFUNN er en enkel og fleksibel ordning hvor næringslivet kan søke om skattefradrag for kostnader til forskning og utvikling. Ordningen er rettighetsbasert og hjemlet i skatteloven og gjelder for norske skattepliktige bedrifter. Kategorien Marin/Sjømat er blant de største med 380 aktive prosjeker i 2010.
Mer informasjon: www.skattefunn.no

Nærings-ph.d.
Doktorgrad i bedriften (Nærings-ph.d.) er en treårig forskerutdanning for ansatte i bedrifter som vil ta en ordinær doktorgrad ved et universitet eller en høgskole på et tema som er relevant for bedriften. Alle bedrifter med markedsrettet virksomhet i Norge kan søke om støtte til å ha en doktorgradskandidat ansatt.
Mer informasjon: www.forskningsradet.naeringsphd

Norges forskningsråd
Stensberggata 26
Postboks 2700 St. Hanshaugen
NO-0131 Oslo

Telefon: +47 22 03 70 00
Telefaks: +47 22 03 70 01
post@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no

Trykk: 07 Gruppen
Opplag: 250
Foto: Anne Ditlefsen (topp forside)

Design: Design et cetera AS

Oslo, juli 2011